Johannes 3:13

"Niemand is naar de hemel
opgevaren dan hij die daaruit
is nedergedaald"

Elia, Mozes en Henoch
zijn zij in de hemel?

Commentaar op leringen van Jehovah's Getuigen

De JG beweren dat er niemand naar de hemel is gegaan voordat Jezus dat deed, na Zijn dood en opstanding. Het "bewijs" dat men daarover opvoert komt uit twee teksten, te weten:

Johannes 3:13

En niemand is opgevaren in den hemel, dan Die uit den hemel nedergekomen is, [namelijk] de Zoon des mensen, Die in den hemel is.

en:

Handelingen 2:34

Want David is niet opgevaren in de hemelen; maar hij zegt: De Heere heeft gesproken tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter [hand],

Ten-hemel-opneming vóór Jezus

Alleen twee stukken tekst, uit hun context gehaald en zonder begrip van het thema wat op dat moment behandeld werd, worden gebruikt om te stellen dat er vóór het ten hemel gaan van Jezus Christus, geen mens naar de hemel is gegaan. Daarmee is wat de JG betreft de discussie gesloten.

Als men vervolgens geconfronteerd wordt met drie passages uit de Bijbel waaruit geconcludeerd mag worden dat er voor Jezus' hemelgaan, twee levende personen en één gestorvene naar de hemel is gegaan, dan is men niet bereid dat eerlijk te vergelijken met de aangehaalde schriftplaatsen. Hoe passen deze twee passages bij elkaar? moet de vraag zijn. Niet: "Het is niet waar wat in het Oude Testament over dit onderwerp staat." Of: "Dat moet je zo niet zien." Vervolgens wordt er gezocht naar een "bewijs" van de stelling van de JG in plaats van

den? Wie heeft al de einden der aarde gesteld? Hoe is Zijn Naam, en hoe is de Naam Zijns Zoons, zo gij het weet?

Romeinen 10:6 *Maar de rechtvaardigheid, die uit het geloof is, spreekt aldus: Zeg niet in uw hart: Wie zal in den hemel opklimmen? Hetzelve is Christus [van] [boven] afbrengen.*

Johannes 6:62 *[Wat] [zou] [het] dan [zijn], zo gij den Zoon des mensen zaagt opvaren, daar Hij te voren was?*

Johannes 16:28-30
28 Ik ben van den Vader uitgegaan, en ben in de wereld gekomen; wederom verlaat Ik de wereld, en ga heen tot den Vader.
29 Zijn discipelen zeiden tot Hem: Zie, nu spreekt Gij vrijuit, en zegt geen gelijkenis. 30 Nu weten wij, dat Gij alle dingen weet, en Gij hebt niet van node, dat U iemand vrage. Hierom geloven wij, dat Gij van God uitgegaan zijt.

Markus 16:19
De Heere dan, nadat Hij tot hen gesproken had, is opgenomen in den hemel, en is gezeten aan de rechter [hand] Gods.

Het Woord der Waarheid

Henoch, Mozes en Elia zijn volgens de Bijbel niet in het dodenrijk, niet op de aarde en dus in de hemel. Wie zich onderwerpt aan Gods woord heeft daar ook geen moeite mee en probeert niet te bewijzen dat wat de Bijbel op een bepaald punt zegt, niet kan kloppen omdat het niet past in de eigen denkwereld. Een gelovige moet luisteren naar Gods Woord, zoeken en vragen om de waarheid en de Schrift onderzoeken. De Bijbelse methode is Schrift met Schrift vergelijken op basis van 2 Timotheüs 2:15: *Benaarstig u, om uzelven Gode beproefd voor te stellen, een arbeider, die niet beschaamd wordt, die het* ***Woord der waarheid recht snijdt.*** Helaas hebben de JG ook bij dit onderwerp het weer eens voor elkaar gekregen het Woord der Waarheid krom te maken.

Nu nog even kort over de genoemde tekst over David. De JG halen deze tekst aan om te bewijzen dat zelfs een man naar Gods hart, zoals David was, niet naar de hemel ging. Deze denkwijze komt rechtstreeks voort uit de gedachte dat iemand die God gehoorzaamt daarvoor de beloning min of meer kan "verdienen". M.a.w. zeggen de getuigen: "Als iemand uit de tijd vóór het sterven van Jezus Christus het verdient zou hebben om in de hemel te zijn, dan was het David wel. Maar de Bijbel zegt dat hij niet naar de hemel is gegaan dus kan niemand uit die periode naar de hemel zijn gegaan." Een staaltje omgekeerd redeneren dat God ondergeschikt maakt aan de eigen gedachten. De JG houden geen rekening met het feit dat God zelf bepaalt wie Hij naar de hemel haalt en waarom Hij dat doet. Het aanhalen van dit tekstgedeelte in dit verband getuigt dan ook wat mij betreft van grote onkunde.

Het enige dat hier staat is dat volgens Petrus David niet naar de hemel is opgevaren. Het is een tekst die hoort in de passage waarin Paulus ingaat op het wonderbaarlijke spreken in talen. Voor sommige leek dit net of de volgelingen van Jezus dronken waren. Petrus wijst dan op Jezus als zijnde een Profeet. Hij haalt daarbij David aan omdat David in de ogen van de Joden heel goed bekend stond. Hij haalt aan dat David op Jezus wijst in al zijn profetieën en niet op zichzelf. David wist wie de profetieën moest vervullen. Daarom zegt Petrus dat David dood en begraven is en dat David niet als vervuller van de profetie "die opgevaren is in de hemelen" gezien moet worden, maar Jezus Christus. Men moest dus niet wachten op David want de vervulling was in Jezus. Hij zegt ook dat het Jezus was die in de hel niet verlaten werd en niet David en vervolgens zegt Petrus: Het is niet David die aan de rechter-(hand) van de Heere gaat zitten maar het is de Heere Jezus Christus. In dit verband moet de uitspraak in Handelingen 2:34 geplaatst worden en niet als losstaand stukje tekst dat zonodig moet bewijzen dat niemand naar de hemel kan zijn gegaan omdat David ook niet naar de hemel is gegaan.

Nog enkele Bijbelteksten ter overdenking bij dit onderwerp:

Spr. 30:4 *Wie is ten hemel opgeklommen, en nedergedaald? Wie heeft den wind in Zijn vuisten verzameld? Wie heeft de wateren in een kleed gebon-*

naar een bewijs voor de Bijbelse woorden. Wij willen dit laatste echter wel doen.

In eerste instantie betekent dit dat we gaan kijken naar de Bijbelpassages die spreken over een ten-hemel-opneming van mensen vóór dat Jezus op aarde was.

1) Henoch

De eerste waarover wordt gesproken dat God hem "weg nam" was Henoch. Genesis 5:24:

Henoch dan wandelde met God; en hij was niet [meer]; want God nam hem weg.

Als we de context van deze gebeurtenis lezen, dan blijkt dat van alle andere mensen die genoemd worden, wordt gezegd: "en hij stierf". Henoch is dus nooit gestorven zoals elk mens die leeft moet sterven omdat hij een zondaar is (Romeinen 6:23). Paulus wist dit ook, zo blijkt uit zijn woorden in Hebreeën 11:5

Door het geloof is Enoch weggenomen geweest, opdat hij den dood niet zou zien; en hij werd niet gevonden, daarom dat hem God weggenomen had; want voor zijn wegneming heeft hij getuigenis gehad, dat hij Gode behaagde.

Henoch behaagde God en het was Zijn wil dat Henoch op dat moment een uitzondering werd op de normale gang van zaken omtrent de aardse mens (geboorte, leven, sterven). Wie nu zegt dat God Henoch niet naar de hemel wegnam omdat dát er niet staat en vervolgens beweert dat hij dus "ergens" heengegaan is, waar dat ook moge zijn, weet blijkbaar niet welke "vormen van bestaan" er voor de mens in de schepping zijn. Er zijn drie mogelijkheden:

1) Als levende ziel op aarde in een lichaam van vlees en bloed.

2) Als gestorvene, waarbij het lichaam afgelegd is en de geest zich

bevindt in één van de twee afdelingen van het dodenrijk dat "in de aarde is". (Voor de gestorven in de bedelingen 1-4 en de niet-gelovigen van de 5e bedeling; zij wachten op de jongste dag.)

3) Als geest in de hemel, wachtend op de verandering naar een "verheerlijkt lichaam" en het ontvangen van een "dubbel erfdeel".
(voor de gestorven gelovigen van de 5e bedeling (bedeling der Genade van Christus; zij wachten op de "opname van de levende gelovigen").

Meer mogelijkheden zijn er niet! In mogelijkheid nr. 2 kan een mens, waarop deze mogelijkheid van toepassing is, alleen komen als hij sterft in de zin van het afleggen van het lichaam van vlees en bloed. Henoch was zeker niet gestorven, ging dus niet naar het dodenrijk maar naar God. Het gebeuren met Henoch komt op zijn plaats als we Henoch bezien als een type van de gelovige op zich en de Gemeente in het bijzonder. Er staat namelijk: Henoch dan wandelde met God; en hij was niet [meer]; want God nam hem weg en Paulus zegt: Door het geloof is Enoch weggenomen geweest. Al vroeg in Gods heilsplan maakt God met een voorbeeld (type) duidelijk dat Hij een mens die "met Hem wandelt" oftewel "in Hem gelooft" tot een uitzondering maakt. De uitzondering is dat die mens uit de ongelovige wereld gehaald zal worden door God zelf. De gelovigen uit de bedeling waarin we nu leven zullen op het moment dat "de bazuin zal klinken" ook inderdaad door God weggenomen worden van deze aarde. Ze zullen er uit weggenomen worden. O.a. 2 Thessalonicenzen 4:16,17 zegt daar iets over:

16 Want de Heere Zelf zal met een geroep, met de stem des archangels, en met de bazuin Gods nederdalen van den hemel; en die in Christus gestorven zijn, zullen eerst opstaan;
17 Daarna wij, die levend overgebleven zijn, zullen te zamen met hen opgenomen worden in de wolken, den Heere tegemoet, in de lucht; en alzo zullen wij altijd met den Heere wezen.

En net zoals de Gemeente voor altijd met God zal zijn, zo kunnen we zonder problemen aannemen dat het Bijbelse type uit de oudheid eveneens voor altijd bij God zal zijn.

ook de wederhorigen om [bij] [U] te wonen, o HEERE God! Met recht wees Johannes daarbij op Jezus om de lezers te bewegen te geloven dat de rest van deze, en andere profetieën in Hem vervuld zijn en zouden worden.

Paulus spreekt later ook nogmaals over dit onderwerp en vertelt over de vervulling van Psalm 68:19 in Jezus. In Efeziërs 4:8-10 zegt Paulus:

Daarom zegt Hij: Als Hij opgevaren is in de hoogte, heeft Hij de gevangenis gevangen genomen, en heeft den mensen gaven gegeven.
9 Nu dit: Hij is opgevaren; wat is het, dan dat Hij ook eerst is nedergedaald in de nederste delen der aarde?
10 Die nedergedaald is, is Dezelfde ook, Die opgevaren is verre boven al de hemelen, opdat Hij alle dingen vervullen zou.

Het gaat hier om de vervulling van de profetie omtrent "het gevangen nemen van de gevangenis" door Degene die vanuit een positie "boven al de hemelen" naar de "nederste delen der aarde" is afgedaald. Het gaat hier niet om Christus als eersteling van een nieuwe schepping en daarmee als eerste die in die hoedanigheid als nieuwe schepping ten hemel voer.

Onder het Strongnummer 305 staat:
ana'baino, ww van 303 en de grondvorm van 939 TDNT - 1:519,90;

AV - go up 37, come up 10, ascend 10, ascend up 8, climb up 2, spring up 2, grow up 2, come 2, enter 2, arise 2, rise up 2, misc 2, vr ascend 1; 82

1) (op)klimmen, (op)stijgen 1a) omhooggaan, opgaan
1b) stijgen, beklimmen, omhoog gedragen worden, opspringen

David

Want David is niet opgevaren in de hemelen; maar hij zegt: De Heere heeft gesproken tot Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter [hand],

"Joh. 3:13-23. opgevaren in den, Grieks opgeklommen; dat is, met zijn verstand doorgedrongen tot volmaakte kennis der hemelse zaken, aangaande den raad Gods van de zaligheid der mensen, om die den mensen te openbaren; Rom. 10:6,24.
nedergekomen is, Namelijk toen Hij de menselijke natuur heeft aangenomen, en van den Vader tot een Middelaar in de wereld gezonden is. Die in de hemel is. Namelijk ten aanzien van Zijn Goddelijke natuur, naar welke Hij hemel en aarde vervult; Col. 1:17; Hebr. 1:3.
Zie vs. 9, vs. 9. 70. is gekomen Dat is, zal komen. Zo spreken de profeten, om daarmee aan te wijzen de zekerheid van de vervulling der profetie, alsof die al geschiedde of geschied ware. Zie 1 Cor. 16:22."

Aansluitend bij het laatste gedeelte van het Bijbelcommentaar komen we terug bij het interessante punt omtrent de gedachte dat de woorden in vers 13 uitgesproken zijn als vervulling van een profetie uit het oude testament. Het gaat om Psalm 68 en met name vers 19. Nicodémus was als lid van het Sanhedrin en leraar Israëls ongetwijfeld op de hoogte van die profetie. Johannes paste op Jezus toe wat er in Psalm 68:19 staat. Volgens Lukas 24:44 was dat ook de bedoeling van Jezus komst naar de aarde. Jezus zegt daar namelijk zelf:

En Hij zeide tot hen: Dit zijn de woorden, die Ik tot u sprak, als Ik nog met u was, [namelijk] dat het alles moest vervuld worden, wat van Mij geschreven is in de Wet van Mozes, en de Profeten, en Psalmen.

En wat staat er dan in Psalm 68:19:

Gij zijt opgevaren in de hoogte; Gij hebt de gevangenis gevankelijk gevoerd; Gij hebt gaven genomen [om] [uit] [te] [delen] onder de mensen; ja, ook de wederhorigen om [bij] [U] te wonen, o HEERE God!

In Johannes 3 zegt Johannes dus gewoon: Niemand heeft deze profetie vervuld dan Degene die eerst uit de hemel is neergedaald en dat ben is Jezus. Oftewel alleen Die eerst uit de hemel gekomen is mag als de vervuller van deze profetie beschouwd worden. Degene die eerst uit de hemel kwam, is opgevaren in de hoogte; en heeft *de gevangenis gevankelijk gevoerd; gaven genomen [om] [uit] [te] [delen] onder de mensen; ja,*

Elia

Dit laatste geldt ook voor Elia. Daarvan lezen we het volgende verslag in 2 Koningen 2:1-20:

1 Het geschiedde nu, als de HEERE Elia met een onweder ten hemel opnemen zou, dat Elia met Elisa ging van Gilgal.
2 En Elia zeide tot Elisa: Blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar Beth-el gezonden. Maar Elisa zeide: [Zo] [waarachtig] [als] de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Alzo gingen zij af naar Beth-el.
3 Toen gingen de zonen der profeten, die te Beth-el waren, tot Elisa uit, en zeiden tot hem: Weet gij, dat de HEERE heden uw heer van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het ook wel, zwijgt gij stil.
4 En Elia zeide tot hem: Elisa, blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar Jericho gezonden. Maar hij zeide: [Zo] [waarachtig] [als] de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! Alzo kwamen zij te Jericho.
5 Toen traden de zonen der profeten, die te Jericho waren, naar Elisa toe, en zeiden tot hem: Weet gij, dat de HEERE heden uw heer van uw hoofd wegnemen zal? En hij zeide: Ik weet het ook wel, zwijgt gij stil.
6 En Elia zeide tot hem: Blijf toch hier, want de HEERE heeft mij naar de Jordaan gezonden. Maar hij zeide: [Zo] [waarachtig] [als] de HEERE leeft en uw ziel leeft, ik zal u niet verlaten! En zij beiden gingen henen.
7 En vijftig mannen van de zonen der profeten gingen henen, en stonden tegenover van verre; en die beiden stonden aan de Jordaan.
8 Toen nam Elia zijn mantel, en wond [hem] samen, en sloeg het water, en het werd herwaarts en derwaarts verdeeld; en zij beiden gingen er door op het droge.
9 Het geschiedde nu, als zij overgekomen waren, dat Elia zeide tot Elisa: Begeer wat ik u doen zal, eer ik van bij u weggenomen worde. En Elisa zeide: Dat toch twee delen van uw geest op mij zijn!
10 En hij zeide: Gij hebt een harde zaak begeerd; indien gij mij zult zien, als ik van bij u weggenomen worde, het zal u alzo geschieden; doch zo niet, het zal niet geschieden.
11 En het gebeurde, als zij voortgingen, gaande en sprekende, ziet, zo was er een vurige wagen met vurige paarden, die tussen hen beiden scheiding maakten. Alzo voer Elia met een onweder ten hemel.

12 En Elisa zag het, en hij riep: Mijn vader, mijn vader, wagen Israels en zijn ruiteren! En hij zag hem niet meer; en hij vatte zijn klederen en scheurde ze in twee stukken.

Hier staat wel heel duidelijk waar Elia naar toe ging; naar de hemel en het was God zelf die dat deed. Tevens wordt hier duidelijk dat Elia een type is van Jezus en Elisa van zijn discipelen. Vergelijk maar eens vers 2 met Johannes 14. Doch ook hier hebben de JG weer wat op gevonden. Deze gebeurtenis kan gewoon niet waar zijn, volgens hen. In ieder geval moet Elia niet in de hemel gebleven zijn zeggen ze "want 15 jaar later schreef Elia een brief aan Joram. Dan moet hij dus op aarde geweest zijn." Zij verwijzen daarbij naar het schriftgedeelte in 2 Kronieken 21:12-15:

Zo kwam een schrift tot hem van den profeet Elia, zeggende: Alzo zegt de HEERE, de God van uw vader David: Omdat gij in de wegen van uw vader Josafat, en in de wegen van Asa, den koning van Juda, niet gewandeld hebt;
13 Maar hebt gewandeld in den weg der koningen van Israel, en hebt Juda en de inwoners van Jeruzalem doen hoereren, achtervolgens het hoereren van het huis van Achab; en ook uw broederen, van uws vaders huis, gedood hebt, die beter waren dan gij;
14 Zie, de HEERE zal [u] plagen met een grote plage aan uw volk, en aan uw kinderen, en aan uw vrouwen, en aan al uw have.
15 Gij zult ook in grote krankheden zijn, door de krankheid uwer ingewanden, totdat uw ingewanden uitgaan vanwege de krankheid, jaar op jaar.
16 Zo verwekte de HEERE tegen Joram den geest der Filistijnen en der Arabieren, die aan de zijde der Moren zijn.
17 Die togen op in Juda, en braken daarin, en voerden alle have weg, die in het huis des konings gevonden werd, zelfs ook zijn kinderen, en zijn vrouwen; zodat hem geen zoon overgelaten werd, dan Joahaz, de kleinste zijner zonen.
18 En na dit alles plaagde hem de HEERE in zijn ingewand met een krankheid, daar geen genezen aan was.
19 Dit geschiedde van jaar tot jaar, zodat, wanneer de tijd van het einde der twee jaren uitging, zijn ingewanden met de krankheid uitgingen, dat

10 Jezus antwoordde en zeide tot hem: Zijt gij een leraar van Israel, en weet gij deze dingen niet?
11 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: Wij spreken, wat Wij weten, en getuigen, wat Wij gezien hebben; en gijlieden neemt Onze getuigenis niet aan.
12 Indien Ik ulieden de aardse dingen gezegd heb, en gij niet gelooft, hoe zult gij geloven, indien Ik ulieden de hemelse zou zeggen?

Jezus spreekt hier in de Wij-vorm over dat Hij en Johannes weten en gezien hebben wat de hemelse dingen zijn en daarvan getuigen. Dit past in het tekstgedeelte dat vanaf Johannes 1:1 begint. "Wij" slaat in dit gedeelte dus op Jezus en Johannes, want die laatste wist ook heel goed van de hemelse dingen en legde daarvan getuigenis af. Het getuigenis van Johannes werd echter bepaald niet aangenomen door de Joden en/of de Farizeeën. Johannes zag in Jezus de hemelse dingen. Hij zag en hoorde het ook direct na de doop van Jezus toen God sprak en de Heilige Geest in de gedaante van een duif op Jezus neerdaalde.

Achteraf

Een taalkundige ontleding van dit vers maakt nog iets anders duidelijk. Er staat namelijk steeds "is" als Johannes het over opgevaren, nedergekomen en in de hemel zijn heeft. Als het Jezus eigen woorden zouden zijn, vooruitwijzend op de toekomstige hemelvaart van Jezus, dan had hier ongetwijfeld iets anders gestaan. Maar hier in Johannes 13 is het Johannes die achteraf (ná Jezus' dood en opstanding) het wonder omtrent Jezus verhaalt. Met zijn woorden beschrijft Johannes dat wij voor de geestelijke zaken bij Jezus moeten zijn omdat Hij de profetieën omtrent de komst van de Verlosser Israëls in Zich vervulde. Met het als "bewijs" gebruiken van deze tekst rukken de JG deze tekst uit het verband. Ze passen hem onterecht toe in hun pogingen te bewijzen dat er vóór Jezus' dood en opstanding niemand naar de hemel is gegaan. Johannes 13 is echter alleen een vervulling van een oudtestamentische profetie.

Een Bijbelcommentaar hierover zegt:

vreugde bedrijven, en zullen elkander geschenken zenden; omdat deze twee profeten degenen, die op de aarde wonen, gepijnigd hadden.
11 En na die drie dagen en een halven, is een geest des levens uit God in hen gegaan; en zij stonden op hun voeten; en er is grote vrees gevallen op degenen, die hen aanschouwden.
12 En zij hoorden een grote stem uit den hemel, die tot hen zeide: Komt herwaarts op. En zij voeren op naar den hemel in de wolk; en hun vijanden aanschouwden hen.

De afloop van de twee getuigen zal zijn dat ze zullen sterven en weer ten hemel zullen opvaren.

Wat mij betreft is er dus geen twijfel mogelijk dat vóórdat Jezus naar de hemel ging als eersteling van degenen die als nieuwe schepping naar de hemel gaan, Elia en Henoch als levenden en Mozes als gestorvene naar de hemel zijn gegaan. Het is echter wel zo dat zij pas ná de opstanding van Jezus Christus wedergeboren werden. Daarmee werden zij door het "bad der wedergeboorte" een nieuwe schepping. Voor de wedergeboorte is geen letterlijke dood, zoals wij die nu regelmatig zien, nodig omdat een wedergeborene "In Christus gestorven en in Christus opgewekt is" (o.a. Romeinen 6) Net zoals gelovigen die straks opgenomen worden niet de normaal ons bekende dood sterven, zo zijn Henoch en Elia niet de "lichamelijke dood" gestorven.

Jezus opgevaren

Met kennis van het bovenstaande kunnen we nu gaan bekijken wat er met de uitspraak van Jezus: "*En niemand is opgevaren in den hemel, dan Die uit den hemel nedergekomen is, [namelijk] de Zoon des mensen, Die in den hemel is."*

Johannes schrijft deze woorden als conclusie nadat Jezus aan Nicodémus verteld heeft over de wedergeboorte en over het ingaan in de hemel. Jezus wijst daarbij op de hemelse dingen en dat is juist hetgeen Nicodémus op dat moment niet onderscheidt. Jezus berispt hem voor die onwetendheid met de volgende woorden in Johannes 3:9:

hij stierf van boze krankheden; en zijn volk maakte hem gene branding, als de branding zijner vaderen.
20 Hij was twee en dertig [jaren] oud, als hij koning werd, en regeerde acht jaren te Jeruzalem; en hij ging henen zonder begeerd te zijn; en zij begroeven hem in de stad Davids, maar niet in de graven der koningen.

Zelf wil ik opmerken dat in dit gedeelte niet wordt gezegd dat Elia op dat moment (aangenomen dat dit 15 jaar later dan zijn ten-hemel-opneming zou zijn geweest) een brief schreef. Er staat: Zo kwam een schrift tot hem van den profeet Elia, zeggende: Dit kan net zo goed betekenen dat de brief (de enige die Elia ooit schreef) al eerder geschreven kan zijn dan vlak voordat Joram hem onder ogen kreeg. De schrift zegt hier echter niets over.

Er zijn ook andere commentaren over dit schriftgedeelte. Zo zegt bijvoorbeeld het commentaar in Logos Bible Software 2.0 (door mij vertaald) hierover:

"In een laatste woord van veroordeling zend de Profeet Elia een brief naar Joram, waarin hij de koning beschuldigd zich te gedragen zoals een Israëliet en niet als zijn godvrezende voorvaderen. Nu zal de HEERE de natie en Jorams familie raken met een zware slag toebrengen en zou hij hem teisteren met een ongeneeslijke ziekte van de ingewanden."

"Deze brief van Elia is van meer dan voobijgaande interesse omdat dit het enige bekende geschreven bericht is van de grote profeet. Sommige geleerden beweren dat deze passage niet authentiek kan zijn omdat, zoals zij zeggen, Elia ten hemel was opgevaren voordat Joram begon te regeren. Maar Elia leefde nog steeds op aarde in de dagen van Joram, de zoon van Achab, die zijn broer Ahazia opvolgde in 852 v.c. (2 Kon. 1:17)."

"Deze gebeurtenis, die de schrijver van 2 Koningen opschreef, vond plaats 'in het tweede jaar van Joram ..... koning van Juda'. Hoewel Jorams solo-regering in Juda begon in het jaar van Josafats dood (848), was hij mederegeerder met zijn vader van 853 tot 848. Het is nog

steeds waar, natuurlijk, dat Joram zijn broers pas vermoord kon hebben hebben na 848, dus wist hij van Elia's kennis omtrent deze gebeurtenissen. Omdat er niet een zekere manier is om het jaar van Elia's opname te bepalen kan het wellicht zo geweest zijn dat de ten-hemel-opneming van Elia in 848 of later plaatsvond."

Het tweede commentaar zegt:

De verzen 12-20

"Hier hebben we 1. Een waarschuwing van God gezonden aan Joram door middel van een brief van Elia de profeet. Het lijkt hierbij dat Joram op de troon kwam en zichzelf liet zien wat hij was voor Elia's ten-hemel-opneming. Het is waar dat we Elisa's bediening van Josafat, en beschrijving als uitgietend water op de handen van Elia, na de ten-hemel-opneming van Elia vinden (2 Koningen 3:11); maar het kan zijn dat die beschrijving door hem gegeven was toen Elia nog op aarde was: en het is zeker dat dit verhaal uit zijn juiste plaats is gehaald omdat we lezen over Josafat's dood en Joram's troonsbestijging voordat we lezen over Elia's ten-hemel-opneming, 1 Koningen 22:50. We nemen aan dat het moment van zijn vertrek op komst was, zodat hij niet in eigen persoon naar Joram kon gaan maar dat, gehoord hebbend van zijn grote slechtheid vanwege het vermoorden van zijn broers, hij deze brief waarschijnlijk aan Elisa gaf om hem bij de eerste de beste gelegenheid te zenden, dat het dus of een poging was om hem op het rechte pad te brengen of dat het een getuigenis tegen hem was dat hem krachtig was verteld wat de afloop van deze zaak zou zijn. Het bericht is hem gestuurd in de naam van de Heere God van David's vader (v. 12), hem verwijten makend met deze verwantschap tot David die, omdat het zijn eer te na zou zijn, leidde tot een verheving van zijn ontaarding. 1. Zijn misdaden hem ten laste zijn gelegd- zijn verlaten van de goede weg van God, waarmee hij was opgevoed en die hij had onderhouden en waarin hij werd aangemoedigd om er op te blijven wandelen door het voorbeeld van zijn goede vader en grootvader die eervol leefden en stierven (v. 12) -Zijn conformeren aan de wandel van het huis van Achab, die schandalig goddeloze familie- zijn aanzetten en versterking van afgoderij in zijn koninkrijk en het door hem vermoorden van zijn broers

met het lichaam naar toe is gegaan, wordt niet gezegd. Het argument dat het *"dode lichaam Mozes, toen hij gestorven was op den berg Nebo, hetwelk God heeft begraven op een onbekende plaats, opdat de Israëlieten met zijn dode beenderen geen afgoderij zouden begaan, gelijk door velen hedendaags gedaan wordt met de beenderen van martelaren en andere heiligen, (Deut. 34:1,6) en menen dat de duivel dit heeft gezocht te verhinderen, om het volk tot afgoderij te brengen"* (CD-rom van Medema), is wat mij betreft niet zo. Ik denk eerder dat God het lichaam van Mozes, net als dat van Elia in een later stadium nodig had. Voor Mozes en Elia was dat de eerste keer tijdens Jezus' aardse loopbaan. Het belangrijkste "nut" van het lichaam van Elia en Mozes is gelegen in de komende bedeling. Ik doel daarmee op de periode die direct zal volgen op de opname van de Gemeente. Alle geloof zal dan van de aarde weg zijn en God zal er voor zorgen dat er weer geprofeteerd gaat worden. Hij zendt dan twee getuigen zoals Openbaring 11:3-12 vertelt:

3 En Ik zal Mijn twee getuigen [macht] geven, en zij zullen profeteren duizend tweehonderd zestig dagen, met zakken bekleed.
4 Dezen zijn de twee olijfbomen, en de twee kandelaren, die voor den God der aarde staan.
5 En zo iemand die wil beschadigen, een vuur zal uit hun mond uitgaan, en zal hun vijanden verslinden; en zo iemand hen wil beschadigen, die moet alzo gedood worden.
6 Dezen hebben macht den hemel te sluiten, opdat geen regen regene in de dagen hunner profetering; en zij hebben macht over de wateren, om die in bloed te verkeren, en de aarde te slaan met allerlei plage, zo menigmaal als zij zullen willen.
7 En als zij hun getuigenis zullen geeindigd hebben, zal het beest, dat uit den afgrond opkomt, hun krijg aandoen, en het zal hen overwinnen, en zal hen doden.
8 En hun dode lichamen [zullen] [liggen] op de straat der grote stad, die geestelijk genoemd wordt Sodoma en Egypte, alwaar ook onze Heere gekruist is.
9 En [de] [mensen] uit de volken, en geslachten, en talen, en natien, zullen hun dode lichamen zien drie dagen en een halven, en zullen niet toelaten, dat hun dode lichamen in graven gelegd worden.
10 En die op de aarde wonen, die zullen verblijd zijn over hen, en zullen

Elia ook nog eens. Op de een of andere manier herkenden ze direct Elia en Mozes.

Mozes

Het feit dat Mozes hier in een lichaam gezien wordt, is overigens ook interessant. Het sluit namelijk aan bij wat er in Judas 1:9 wordt verhaald. Het is Judas gegeven op te schrijven wat er met het lichaam van Mozes is gebeurd. In de overleveringen was dat bekend gebleven. Hij zegt daarover:

Maar Michael, de archangel, toen hij met den duivel twistte, en handelde van het lichaam van Mozes, durfde geen oordeel van lastering tegen [hem] voortbrengen, maar zeide: De Heere bestraffe u!

In Deut. 34:5,6 wordt over de dood van Mozes gezegd:

5 Alzo stierf Mozes, de knecht des HEEREN, aldaar in het land van Moab, naar des HEEREN mond.
6 En Hij begroef hem in een dal, in het land van Moab, tegenover Bethpeor; en niemand heeft zijn graf geweten, tot op dezen dag.

Dus niemand wist het graf van Mozes, die door de HEERE zelf begraven was, aan te wijzen. Ook in de tijd van de apostel Judas niet. Het graf kon ook niet bekend zijn omdat God het lichaam door een engel, met een bepaald doel, van de aarde heeft laten "ophalen".

Een kanttekening (CD-rom van Medema) bij Judas 1:9 zegt hierover:

"Michaël. Dit is de eigennaam van den aartsengel, die ook gevonden wordt in Dan. 10:13, en Dan. 12:1; Openb. 12:7, en is zoveel te zeg-